

## ***Handhaving Richtlijnen en gedogen in Nederland***

In weerwil van alle uitgesproken voornemens van de bestuurders in onze nationale politiek zitten we nog steeds elk jaar in de greep van meer regels dan het jaar daarvoor.

Een huishouden van ouders met kinderen zou niet functioneren zonder regels. Regels zijn nodig als je niet, zoals Robinson Crusoe, op een onbewoond eiland leeft. Onze democratie is dus ook een bouwwerk dat steunt op regels, op afspraken vastgelegd in wetten, die de bevolking

Samen zijn we de baas over die wetten. Samen, dat betekent dat je niet als individu de wet kunt veranderen maar je mag wel als individu bij overheden je zienswijze bekend maken in de hoop dat je overtuigend genoeg bent om een verandering door te laten voeren.

Daarnaast kun je wel als individu medestanders werven en met een grote groep de politieke besluitvorming bewerken, je kunt zelfs een eigen partij oprichten, dan is je invloed wellicht nog groter.

Voor het bereiken van je resultaten kun je in ons land gelukkig gebruik maken van de vrijheid van meningsuiting en de moderne media bieden oneindig veel mogelijkheden.

Toch lijkt er al een paar jaar sprake te zijn van groeiende ontevredenheid over overheidsinstanties. Om daar een halt aan toe te roepen heeft de overheid weer het woordje burgerparticipatie uitgedacht.

Hoe komt het dan dat er toch zoveel ontevredenheid is op zoveel terreinen. Dat burgers zich niet gehoord voelen? Hoe komt het dat er informatiebijeenkomsten en enquêtes voor burgers worden georganiseerd en dat de deelnemers achteraf niets maar terugszien van hun actieve bijdrage aan het onderwerp in de uitvoering vanuit de overheid.

Hoe komt het dat de burgers helemaal niet worden meegenomen in oordeel over projecten die hen heel rechtstreeks aangaan?

Ze kunnen dan klachten indienen, moeten vaak zeer lang op antwoorden wachten en worden uiteindelijk afgescheept met

te duur om alsnog te veranderen

wij hebben als bestuur mensen geraadpleegd die hiervoor gestudeerd hebben, deze experts hebben ons richtlijnen aangegeven en volgens die richtlijnen hebben wij ons beleid vorm gegeven.

Burger: Ja maar in dit geval zijn de omstandigheden toch heel anders dan....

Overheid: niets, te maken, sorry, Ja eigenlijk ben ik het met u eens, maar ja, de richtlijn he?

Wij kunnen de wetten niet zomaar even veranderen.

Burger: maar u heeft hiermee niet bereikt wat u beoogde, wij hebben u betere ideeën aan de hand gedaan

Sorry, u bent niet gekwalificeerd als expert in deze, dus.....

Het is niet verwonderlijk dat burgers daar boos van worden en moedeloos ook. Je mening wordt gevraagd maar er wordt niets mee gedaan.

De burger is voor de overheid “gekke Henkie”

Nog gekker is het als het gaat om handhaving.

De meeste mensen vinden het logisch dat overtreding van wetten worden bestraft. Leuk is anders, maar “eigen schuld, dikke bult”

Dat begrip voor de straf en boete verdwijnt echter als de een wel en de ander niet bestraft wordt. Zelfs apen zouden daar niet in berusten. Gelijke monniken gelijke kappen, eerlijk is eerlijk. Er ontstaat gemor, in het ergste geval zelfs opstand. In veel gevallen nemen burgers dan het recht in eigen hand.

Als we dat eens verbinden aan de inrichting van onze straten , het verkeer kom je dat allemaal tegen. Vooral omdat hier ook de lichamelijke veiligheid in het geding is.

Mensen vragen de gemeente om iets te doen aan gevaarlijke rijders op de smalle straat bij een gevaarlijk kruispunt voor hun woning.

Er is sprake van veel mensen die zich niet houden aan de algemene verkeersregels en bovendien ook de maximale snelheid overtreden. Fietzers en voetgangers springen regelmatig de berm in om zich het vege lijf te redden.

Er gebeuren vaak ongelukken, maar tot nu toe nog geen dode. Om verzekeringstechnische redenen lossen de meeste mensen het zonder tussenkomst van de politie af. Dat is de regel sinds een aantal decennia.

Als er een ziekenhuis aan te pas komt wordt daar zelden geregistreerd dat de patiënt een verkeersslachtoffer is. Zodoende kan de gemeente zich onnozel en onwetend houden.

De overheid mompelt iets over richtlijnen, gevaarlijk verkeer ontstaat door gevaarlijke verkeersdeelnemers, het plaatsen van een spiegel leidt de automobilist af, hij ziet alleen het verkeer in de spiegel, niet op de weg, er is toch nog nooit een dode gevallen (moet dat dan?), voorrangsbord dan?

Nee dat hebben we juist weggehaald , zo moeten mensen gewoon allemaal goed opletten, dat is veiliger

een stopstreep dan , een bord met gevaarlijke kruising, of u nadert een ongelijkwaardige kruising, gewoon IETS!?

Nee we hebben het kruispunt rood gemaakt

Maar in de zon ziet niemand dat, u kunt het navragen bij de dagelijkse weggebruikers.en je kunt de zijweg niet zien voor je er bent.

|Sorry burger de richtlijnen van de SWOV en VVN zijn voor ons richtinggevend. Ik kan niets voor u doen.

U kunt toch ook gewoon af en toe “handhaven”? Met een bonnenboekje. Dat zou echtal veel helpen. De hufters zijn bijna steeds dezelfde.

Dat is niet de prioriteit van de politie.

Als zulke dingen gebeuren is de kans groot dat mensen zelf iets gaan doen. In het bovenstaande geval sloeg iemand heel veel paaltjes in de gemeenteberm met reflectoren, legde er heel veel keien ook. Op die manier is uitwijken in de berm voor zwaar verkeer onmogelijk en is inhalen ook onmogelijk.

De gemeente ziet het en gedooft.

Het kruispunt blijft gevaarlijk en fietser die zich opzijgeduwd voelen door een auto zouden ongelukkig met hun hoofd op een paaltje kunnen vallen. Wie is er dan verantwoordelijk?

Er zijn in ons land talloze vergelijkbare ergernissen. Waarschijnlijk gebeurt dit in elke gemeente op heel veel wegen.

In navolging van Thalia Verkade vraag ik: “van wie is de straat?

Mijn antwoord daarop is: de straat is van alle Nederlanders maar als er woningen staan en veel niet gemotoriseerd verkeer is moeten de belangen van automobilisten de laagste in rang zijn. Immers, het verkeer is te gast. Je rijdt door de leefomgeving van medeburgers, van aanwonenden. En nog belangrijker het gaat om het waarborgen van veiligheid en die bereik je hier alleen door te denken

aan de zwakste schakel. Kinderen moeten in hun eigen woonomgeving veilig over straat kunnen lopen en fietsen.

Waarschijnlijk zijn alle Nederlanders het wel met de laatste bewering eens. Des te gekker dat ze dat vergeten zodra ze zelf in een auto zitten.

Maar, de wetgever heeft daaraan gedacht. We hebben een verkeerswet en daarin staat dat iedereen zich aan de wettelijke regels moet houden en anders zwaait er wat.

Op de site van het ministerie kun je precies zien wat je boven het hoofd hangt als je gesnapt wordt bij een verkeersovertreding.

**Je moet dus:**

- rechts houden
- richting aangeven
- je moet een rijexamen doen
- je voertuig regelmatig laten keuren
- wegenbelasting betalen
- je mag niet door rood licht rijden
- je mag niet overal stilstaan of parkeren
- je moet voorrang verlenen bij een zebrapad
- op sommige wegen mag je niet inhalen
- je moet een autogordel dragen
- er zijn wegen waar eenrichtingsverkeer is
- er zijn wegen waar je niet in mag
- je mag niet met je telefoon bezig zijn achter het stuur
- je mag niet drinken als je wilt sturen
- je mag ook niet met drugs achter het stuur
- en.....
- je moet de borden lezen en gehoorzamen

Het meest algemene borden zijn snelheidsborden. Die borden zijn dus een stukje wet dat voor iedereen zichtbaar is.

Het is nog al wat, wat je niet mag en wel moet.

Een waterdicht systeem. Is me dat even goed geregeld?

In het werkelijke leven van alle dag zijn de regels op straat niet voldoende om veiligheid te waarborgen.

Dat komt door eigenwijze mensen, door domme mensen, door mensen die een foutje maken, door mensen die alleen aan zichzelf denken die denken “komt me nu even niet uit”. Asocialen gehoorzamen alleen aan hun eigen wetten.

Om de overtredingen tegen te gaan hebben we dus ook wetshandhavers; politieagenten en een boetestelsel.

Het politieapparaat is groot maar niet groot genoeg om alom aanwezig te zijn. Daar is een oplossing voor gevonden: Op veel snelwegen en provinciale wegen, en bij verkeerslichten staan camera's. Het mes snijdt daar aan twee kanten, Mensen die een boete oplopen gaan beter op de regels letten en de kosten van de apparatuur kunnen uit de opbrengsten betaald worden. Bovendien kunnen de agenten elders werk opknappen. “handhaven, in verkeer maar ook in allerlei andere situaties.”

Mensen die menen dat ze ten onrechte beboet zijn kunnen bezwaar aantekenen en tot aan de rechter toe kenbaar maken dat ze niet anders konden of zelfs de overtreding niet zelf gemaakt hebben.

Maar we hebben nog meer tegenwoordig. Er zijn tal van studies die zich in opdracht van de overheid bezighouden met de vraag hoe de veiligheid vergroot en gewaarborgd kan worden. De belangrijkste organisatie is van wetenschappelijke aard: SWOV.

Maar er zijn er meer, zoals: CROW (oorspronkelijk een acroniem voor Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechniek) is een Nederlandse stichting die zich opstelt als kennisinstituut voor infrastructuur, openbare ruimte, verkeer en vervoer, en werk en veiligheid. CROW houdt zich daarnaast bezig met aanbesteden en contracteren.

Uit een andere hoek veel eerder al, in 1932, waren er burgers die zich zorgen maakten over de toenemende onveiligheid in het snel groeiende verkeer. Zij organiseerden zich en startten met activiteiten en lobby ter bevordering van de verkeersveiligheid. Verbond voor veilig Verkeer. Na wat fusies met andere kleinere burgergroepen werd dat in 2000 VVN.

VVN is georganiseerd in veel lokale afdelingen heeft een grote vinger in de pap bij het onderwijs op scholen.

In al die organisaties zit een weeffout, en wel steeds dezelfde. Ze beginnen bevlogen vanuit een ideaal maar zodra ze groeien en de invloed toeneemt, zodra er veel mensen een goed betaalde baan kunnen vinden verdwijnt de verbinding met de oorsprong, met de mensen in de straat.

Dat gebeurt niet alleen met de zuiver professionele organisaties maar zelfs ook met een organisatie als VVN. Daardoor ontstaan er nieuwe verenigingen die geen concessies willen doen aan het moderne managementdenken.

Mensenstraat stelde vast dat op het ministerie er met alle verkeersdeelnemers werd overlegd behalve met voetgangers.

## **Oorzaken?**

Al die onderzoeken die grafieken maken, tellingen doen, wegen indelen naar categorie, die slachtoffers tellen, botsproeven organiseren, veiligheidseisen bedenken die zullen het toch beter weten dan de man en vrouw in de straat?

Ze hebben mensen in dienst die jarenlang gestudeerd hebben, extra cursussen blijven volgen, congressen organiseren en bijwonen, wiskundigen, boekhouders, gedragsdeskundigen, communicatieadviseurs, wegbouwdeskundigen.

Wat kan er mis gaan?

Ze zijn ten prooi gevallen aan het managementdenken. Ze bedenken oplossingen, ook veel goede, vaak vanachter een tekentafel. Maar de figuren in een computerspel reageren anders dan echte mensen en het landschap/ de omgeving blijkt in de werkelijkheid vaak toch anders dan die in de simulatie of op de tekening.

Zijn hun bijdragen dan niet van nut?

Zeker wel! Ze bieden een bron van kennis en daarmee vaak de basis voor een oplossing. Maar ik keer even terug naar de regels binnen een gezin.

Ouders voeden kinderen op, brengen hen regels bij, proberen daar begrip voor te kweken en ...dat is het allerbelangrijkste voor een geslaagde opvoeding: ze stellen grenzen. Vooral in de puberleeftijd blijkt dat laatste van belang. En grenzen stellen is een vorm van handhaven.

De rol van de overheid ten opzichte van de burger is vergelijkbaar met die van ouders naar

kinderen. Het gaat niet alleen om regels maar ook om handhaven en veiligheid. Bovenal: het gaat om in harmonie samenleven.

In de opvoeding hanteren we met zijn allen een leidraad. Een leidraad is goed om je doel te bereiken wanneer je dreigt te verdwalen. Dat betekent dat een ouder zelf de opvoeding bepaalt maar ook te rade kan gaan bij anderen als er moeilijkheden zijn. Het betekent ook dat pappa of mamma zelf moeten bedenken waar e het ene kind een andere verzorging behoeft dan het andere. Het is als in goed onderwijs, je past je gedrag aan bij de mogelijkheden van de leerling. Op een smal bochtig weggetje buiten de bebouwde kom kun je zelf bedenken dat je daar geen 80/km per uur moet rijden.

Dat valt onder de term eigen verantwoordelijkheid.

Van leden van de regering n gemeenteraad mag je verwachten dat ze eigen verantwoordelijkheid kunnen dragen en durven nemen. Dat ze ook lef durven tonen, ook al maken ze zich daar niet 1,2,3 populair mee.

Later zien de mensen misschien w`el in dat het een goede zet was.

Het tegendeel blijkt helaas maar al te vaak.. dat is ook een beetje de ziekte van onze tijd.

In deze tijd waarin je hoort dat jonge mensen moeten worden opgevoed tot zelfstandige burgers, zijn schoolmeesters en schooljuffen zijn hun zelfstandigheid en hun autoriteit kwijtgeraakt, ze worden niet meer geleid door een hoofd met ervaring van jaren maar door een directeur die een manager is. Er wordt gesproken van leeropbrengsten, de school is een bedrijf geworden. De leerlingen zijn materiaal. De leraren volgen de ene cursus na de andere, er wordt meer vergaderd dan ooit. Alle prestaties van de leerlingen worden in grafieken omgezet, er worden voortdurend toetsen afgenomen en aan de uitslagen wordt afgemeten of de leerling nog op de goede ontwikkelingslijn zit en of de school wel genoeg opbrengt. De inspecteur komt niet meer onverwacht lijken en controleren maar kondigt zijn werkbezoek vele maanden van te voren aan en controleert vooral de administratie met de kille cijfers.

Zijn de leerresultaten daardoor gestegen? Geenszins. Het peil van het reken en taal onderwijs zakt elk jaar verder.

Gek toch? Er zijn namelijk zoveel verschillende specialisten die zich in de scholen bewegen. Er zijn zoveel universitair geschoolden die zich met de scholen bemoeien, zoveel plannen die geschreven worden, onderwijsvisies, onderwijsmissies, behandelprogramma' s voor leerlingen met speciale moeilijkheden, kwaliteitsmeters, klassenmanagement wordt nauw omschreven en gecontroleerd, functioneringsgesprekken worden gevoerd, er zijn tal van studiedagen. De directeur heeft het zo druk dat hij geen lesgevende taken meer heeft, en voert meer gesprekken met ouders dan je vroeger ooit had kunnen bedenken.

En toch gaat het niet beter maar slechter,.

Aan de inzet ligt het niet. Dan moet het dus aan de organisatie liggen.

Hetzelfde verhaal kun je namelijk ook houden waar het over de zorg gaat. Het peil van middelbaar onderwijs is ook niet hoger geworden. Leerlingen kunnen op HBO niet meer foutloos schrijven en moeten soms extra rekenlessen volgen.

Ook al wijzen de resultaten anders uit, de directeur hij kan zich beroepen op het voldoen aan alle protocols. Alles is afgevinkt. Alles ging volgens plan en dus verantwoord, gedaan. Daarmee valt de school niets te verwijten, ook de leerkracht niet of de directeur.

Als de resultaten niet goed zijn worden er nog meer meetinstrumenten ingezet en er komen weer functies bij, een rekencoördinator is de jongste noviteit.

De directeur, die nu een managersrol heeft, is voortdurend beducht voor reputatieschade. Dat heeft te maken met de concurrentie van de scholen onderling. Concurrentie in onder andere de scholenwijzer, zou ook een manier zijn om de scholen beter te laten presteren

Oudere leerkrachten voelen zich gehandicapt doordat hun handelingsbevoegdheid is ingeperkt. Je kan het zien als een gebrek aan vertrouwen in hun kunnen. De reden daarvoor is dat ze hun ervaring en creativiteit niet meer naar eigen inzicht mogen gebruiken, zelfs niet als de wegen van de protocols niet naar het beoogde resultaat leiden.

Daarmee zijn we dus ongewild in een systeem terechtgekomen dat eigenlijk doet denken aan de door ons verfoeide totalitaire systemen. Angst is een slechte raadgever maar op korte termijn een manier om niet in problemen te raken.

Handelen volgens voorschrift, doen wat je gezegd wordt, jij kan het niet helpen, je moest het nu eenmaal volgens de regels omdat anders....

Het zelfstandig nadenken en daarbij behorende zelfstandig handelen wordt daarmee bij volwassenen in logge organisaties gesmoord.

Dissidenten worden klokkenluiders en daarmee een schrikbeeld.

Kent u het verhaal van de Hasek de brave **soldaat Švejk**. De onnozele hoofdpersoon neemt de bevelen van zijn meerderen zeer letterlijk en voert deze tot in het absurde uit, waardoor hij het gezag ondermijnt.

Braaf, geen lef, geen verantwoordelijkheidsgevoel. Het mondde in de tweede wereldoorlog tot verschrikkelijke dingen want in wezen is het slaafs, het klakkeloos volgen van een protocol niet anders dan Befehl ist Befehl. Dat wil eigenlijk niemand

De tegenpool van deze brave soldaat vinden we in de Rus Stanislav Evgrafovitsj Petrov 1939-2017. Deze luitenant-kolonel van de Sovjetluchtmacht voorkwam in 1983 een kernoorlog tussen de Verenigde Staten en de Sovjet-Unie. We bevonden ons op het hoogtepunt van de Koude Oorlog. Luitenant Stanislav Petrov kreeg een melding van een Amerikaanse kernaanval maar durfde deze melding te behandelen als een systeemfout, tegen alle protocollen in.

Hij zette daarmee zijn eigen hoofd op het spel.

*De sirene loeide, maar ik zat gewoon een paar tellen stil, starend naar het grote rode scherm met het woord 'lanceer' erop', herinnerde Petrov zich jaren later in gesprek met de BBC.*

*Waarschuwingen voor nog vier Amerikaanse raketten volgden in de minuten daarna.*

Hij was het wel maar zelf heeft hij zich nooit als held willen zien. Hij gebruikte zijn verstand en verantwoordelijkheidsgevoel.

Zulk gedrag zie je ook bij boeren die niet meer zoveel gewasbeschermingsstoffen spuiten als volgens de richtlijnen is toegestaan. Ze zien met eigen ogen gevolgen die volgens wetenschappelijk onderzoek waarnaar de fabrikant verwijst onmogelijk zijn. Ze nemen zelf de verantwoordelijkheid en willen niet verder gaan op de verkeerde weg, tegen beter weten in. Dit verantwoordelijke gedrag is niet goed voor hun inkomen maar er is meer in het leven dan geld.

Teun van de keuken liet laatst het tegendeel zien:

Bij Chemelot wordt water gezuiverd. Het hoofd van de waterzuivering liet vol trots zien hoe hij een enorme lijst van stoffen uit het water haalt. Het gezuiverde water gaat naar de Maas. Uit de Maas halen onze drinkwaterbedrijven water. Dat moet weliswaar ook weer gezuiverd worden maar Ja, ....maar!!!! Soms is het water zodanig vervuild met zogenaamde “opkomende stoffen”: dat er geen water kan worden ingenomen. Het water is dan dus niet goed te zuiveren.

Terug naar de waterzuivering bij Chemelot.

De “onnozele” van de Keuken vraagt: “dus dit water is nu schoon. Dat kan ik nu dus drinken?” Maar, ho, nee dat niet. Dat zou niet goed zijn voor de gezondheid.

Zitten er dan nog zgn “opkomende stoffen”: in. Inderdaad, maar die mogen we erin laten zitten

want er is nog niet bekend of ze schadelijk zijn of niet.

Zou het niet logisch zijn het water niet te belasten met stoffen waarvan de onschadelijkheid nog niet bewezen is?

De ondervraagde doet of hij de vraag niet begrijpt. Hij doet het allemaal keurig volgens protocol. Hij doet niets wat niet mag. Zo doet hij het al jaren.

Het woord protocol kun je gerust vervangen door het woordje “richtlijn”

Netzo is het is bijvoorbeeld de visserij. Dezelfde van de keuken laat zien dat er vrolijk doorgevist wordt naar Makreel omdat het mag volgens de richtlijnen.

Ondertussen liggen de pakhuizen vol met ingevroren Makrelen die zelfs langer dan drie jaar geleden zijn gevangen.

Als we al die ingevroren makrelen, of zelfs maar de helft daarvan nu nog een of twee jaar langer de kans hadden gegeven om voor nakomelingen te zorgen.

De eigenaar van het fabrieksschip dat de vis vangt begrijpt de vangstbeperkingen niet. Hij houdt zich aan de richtlijnen maar er zwemt echt nog meer dan genoeg.

Die richtlijn zou dus accuut moeten worden aangepast.

Zoals de brandweer ook meteen met blussen begint als er een huis in brand staat. Niet gaan vragen bij de burens of ze het erg vinden als de was nat wordt of wat ze vinden van eventuele waterschade, of rekening houden met mensen die niet door de straat kunnen.

Er is sprake van een onveilige situatie die onmiddellijk ingrijpen vereist.

Bij de visserij zijn de makrelen in gevaar.

Elke bakker die voor vier jaar aan brood in een koelkast zou opslaan zou echt voor krankzinnig versleten worden.

Maar besluiten snel doorvoeren vereist moed. Je kunt op je klompen aanvoelen (misschien moeten we die maar weer gaan dragen) dat er mensen zullen tegensputteren omdat ze dat in hun portemonnee gaan voelen.

Daar is de overheid voor nodig, een instantie met gezag. Bestuurders horen het grote geheel te in het oog te houden. Daarmee maak je niet altijd dezelfde vrienden.

Veel mensen hebben liever een paar vrienden met macht en geld dan veel vrienden die minder machtig zijn.

We hebben de besluitvorming betreffende veel belangrijke zaken uitbesteed aan de EU.

En daar doet zich iets vervelends voor.

Uitgangspunt was betere resultaten door goede internationale samenwerking. Een groter apparaat heeft meer financiële middelen om experts in dienst te nemen dus dat moet wel beter gaan.

Ervaring leert dat de slagkracht van een overlegstructuur vermindert naarmate die groter is.

Wetenschappelijk zal er vast een optimale groter te bedenken zijn.

De afgevaardigden in Brussel staan helaas te vaak ver van de praktijk af. De burger kent hen niet.

Waarom zou je dan geloven dat zij de burger wel kennen?

Ik breng de structuur even naar de gezondheidszorg.

Daar is heel duidelijk dat je generalisten nodig hebt voor optimale zorg. Voor mensen met zeer veel voorkomende klachten is goede zorg makkelijk te verlenen. Maar bij vreemde klachten en/of bij een combinatie van klachten wordt het moeilijk.

De huisarts weet het niet en verwijst door naar een specialist. Deze stelt vast dat het niet op zijn terrein ligt. Daarmee is de klacht niet verdwenen.

Terug naar de huisarts, nieuwe specialist.

Deze specialist vindt iets, maar niet wat verwacht werd en de aanleidende klacht is daarmee niet

opgelost.

Afijn na een lange tijd is de patiënt bij verschillende specialisten onder behandeling maar die verschillende specialisten kennen werken totaal onafhankelijk van elkaar.

We hebben inmiddels wel geleerd dat sommige klachten alleen zijn op te lossen door de verschillende specialisten te laten samenwerken en.....door te luisteren naar de patient. Daar begon het mee, met de patiënt!

## **Menselijk of wenselijk?**

Natuurlijk gedrag is misschien wenselijk maar niet perse wenselijk. Misschien is hebzucht als drijfveer wel heel natuurlijk of menselijk. Waarschijnlijk geldt hetzelfde voor gemakzucht en geliefd zijn.

Maar natuurlijk betekent niet hetzelfde als goed of gezond. Er zijn ook veel bedrijven die misbruik maken van de naïeve natuurminnaars. Zij verkopen drankjes en zalfjes met de woorden “ gemaakt met natuurlijke ingrediënten” . Veel mensen beseffen niet dat in de natuur vreselijk veel gifstoffen voorkomen. Natuurlijk is geen synoniem voor gezond voor de mens.

Als een natuurverschijnsel ons bedreigt komen we graag in actie. Als het tocht doe je de deur dicht als het buurland met wapens klettert mobiliseren we het leger, als de zeespiegel stijgt verhogen we de dijken.

Gevaar willen we beteugelen.

Mensen die zich niet aan de wet willen houden, inbrekers, moordenaars, maar ook wetsovertreders in het verkeer kun je ook zien als een natuurverschijnsel.

Een natuurverschijnsel dat de veiligheid van veel mensen bedreigt.

Ook voor dit natuurgeweld hebben we een remedie bedacht met zijn allen.: Handhaving.!

Handhaving is niet hetzelfde als kadaverdiscipline. We kennen in de rechtspraak vanouds de term interpretatie van de wet naar letter of geest.

Het gaat natuurlijk om het laatste.

Daarmee zijn we weer terug bij het begin van dit verhaal. Ik betrek het nu op de handhaving in zone30 (km) en 50km-straten.

Burgers klagen. Dat doen ze niet zomaar. Het kost ook moeite, en die moeite hebben ze genomen. Het is bedroevend als er niets aan klachten en dus omstandigheden wordt gedaan door slechts te verwijzen naar een protocol.

Protocollen zijn voor noodsituaties, voor snel handelen als er geen tijd is voor overleg en overdenking. Maar er kan veel meer nodig zijn.

Op basisscholen wordt er gewerkt met pestprotocollen. Kinderen leren wat te doen als iemand hen pest. Je zegt tegen de dader “ Stop, hou op. Ik vind het niet leuk dat je dit doet.”

En als je dat drie keer hebt moeten zeggen dat mg je gaan klagen bij de leerkracht. De leerkracht doet een beroep op de redelijkheid en gaat praten met de dader. Die moet op bevel excuus aanbieden en zeggen dat hij het niet weer zal doen.

Opgelost. Haha!!!!

Als ouders voor hun kind opkomen wordt gezegd dat hun kind weerbaarder moet worden. Het “zwakke” kind moet op cursus.

Leuk bedacht allemaal, maar dat is in veel gevallen niet effectief.

Soms moet er eerder iets gebeuren of meer gebeuren.

Er zijn leerkrachten die dat durven. Die geven straf aan kinderen die in herhaling vallen en bieden daarmee een veiligheid aan de zwakkeren. Daarmee zijn ze ouderwets en houden zich niet aan de nieuwe richtlijn van het protocol.

Detectiveseries zijn gek genoeg wel enigszins leerzaam. Daar wordt de hoofdrol vaak gespeeld door mensen die ingewikkelde ellende oplossen door “hun boekje” = het protocol, te buiten te gaan. Onvoorziene omstandigheden vereisen nu eenmaal onvoorziene oplossingen. Dat is een kwestie van intelligentie, creativiteit en moed.

Als je ziet dat de weg waarop je je bevindt, je niet bij je doel brengt moet je omdraaien en een andere weg zoeken.

Wel eens gehoord van Beter ten halve gekeerd, dan ten hele gedwaald?

Het protocol volgend verandert dat gezegd in beter ten hele gedwaald dan ten halve gekeerd.

In de zone 30 wordt strak vastgehouden aan de richtlijnen die zijn opgesteld.

Het is handig om te kijken naar de status van “richtlijn”

Op wikipedia:

### **RICHTLIJN BETEKENIS & DEFINITIE**

Een Europese richtlijn is een wetgevend instrument van de Europese Unie. De richtlijn kent haar oorsprong in artikel 288 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie. Een richtlijn is een juridisch instrument van de Europese Unie om nationale wetgeving binnen de Unie op elkaar af te stemmen

Een richtlijn is een bindend regelgevend instrument van de EU. Een richtlijn is verbindend als het gaat om het te bereiken resultaat waarvoor de richtlijn bestemd is, maar laat aan de nationale instanties de bevoegdheid om vorm en middelen voor de verwezenlijking ervan te kiezen. Een richtlijn laat lidstaten, in tegenstelling tot een verordening, een zekere mate van beleidsvrijheid in de wijze waarop het in de richtlijn voorgeschreven resultaat moet worden bereikt. .

**Het begrip richtlijn** lijkt dus ontstaan bij de vorming van de EU en vervolgens ook in de landelijke politieke organen.

De laatste zin is veelzeggend:

*Een richtlijn laat lidstaten, in tegenstelling tot een verordening, een zekere mate van beleidsvrijheid in de wijze waarop het in de richtlijn voorgeschreven resultaat moet worden bereikt.*

**Dat** betekent dus dat de richtlijn je moet helpen om het beoogde resultaat te bereiken maar als duidelijk wordt dat dat niet lukt, dan mag je aanpassingen maken op het beleid.

Logisch wel, zo werkt het in het leven.

In dit geval, als de richtlijn luidt: er moeten drempels worden aangelegd

maar de werkelijke situatie maakt dat om legitieme redenen onmogelijk

dan zoek je naar een andere oplossing om toch de snelheidslimiet van 30 te waarborgen. Dat mag je doen in plaats van klagende bewoners te zeggen dat de 30zone niet aan de voorwaarden voldoet!

|Als handhaven niet gebruikelijk gezien een bepaalde meetwaarde maar de klachten houden aan , dan MAG er wel degelijk gehandhaafd worden.

Als er volgens de richtlijn geen zebra hoeft te liggen in een 30zone , maar in een bijzondere straat waar ondanks de zone30 borden te hard gereden wordt dan MAG er op dat gevaarlijke onoverzichtelijke punt een zebra worden aangelegd

als de gebruikelijke inrichting van de straat de veiligheid op een kruispunt niet voldoende waarborgt dan mag er onorthodox een spiegel worden geplaatst of een bord met gevaarlijk kruispunt.

We hebben te maken met een tegenstellingen in gedrag

De Nederlanders die heel narcistisch zelf wel bepalen aan welke regels ze zich houden en de beleidsmakers die helemaal niks zelf uitmaken maar zich dogmatisch vasthouden aan een richtlijn zelfs als ze zelf kunnen vaststellen dat het beoogde doel niet wordt bereikt.

Zelfs als de politie ter plaatse komt melden dat de weg zo gevaarlijk is dat de bewoners dan maar bloembakken aan de randen moeten plaatsen om het verkeer WEL af te remmen willen de bestuurders vaak nog niet toegeven.

Toegeven ja, het lijkt gewoon een kwestie van gelijk willen hebben.

En als de inrichting van de wegen niet blijkt te helpen dan kan wel degelijk tot handhaving worden overgegaan.

Het is belachelijk dat dat stelselmatig wordt ontkend.

## **In het handboek voor burgemeesters over Handhaving staat:**

Treedt de politie op ter handhaving van de openbare orde of ter uitvoering van de hulpverleningstaak, dan staat zij onder gezag van de burgemeester. Treedt de politie echter op ter strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde, dan staat zij onder gezag van de officier van justitie. De handhaving van de openbare orde bestaat vrijwel steeds uit het voorkomen, het bestrijden en het beëindigen van strafbare feiten. Bij de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde gaat het ook om het beëindigen of voorkomen van strafbare feiten.

**Te snel rijden!!!!**

Ook de overtreding van ongeschreven rechtsnormen die hinder of gevaar voor anderen of goederen opleveren kunnen openbare-orde-verstoringen veroorzaken. Een voorbeeld is het hinderlijk veelvuldig met motoren voor iemands huis langsrijden, om daarvan een dreigende werking uit te laten gaan (zonder daarbij verkeers- of geluidsnormen te overtreden).

### **Het handhaven van de openbare orde bestaat uit twee elementen:**

**de** daadwerkelijke voorkoming en beëindiging van zich concreet voordoende of dreigende verstoringen van de openbare orde en

**de** algemene bestuurlijke voorkoming van strafbare feiten, die vorm krijgt in de participatie van de politie in het preventieve veiligheidsbeleid.

Bij de toepassing van de bevoegdheden gelden altijd de beginselen van proportionaliteit en subsidiariteit. Wordt de inzet van de bevoegdheid gerechtvaardigd door het daarmee beoogde doel? En is het mogelijk het doel met minder vergaande middelen te bereiken?

De uitvoering van het openbare-orde- en veiligheidsbeleid is een taak van het college, behalve voor zover bevoegdheden op dit terrein zijn toegekend aan de burgemeester als zelfstandig bestuursorgaan.

## **Flitspalen????**

Het besluit tot cameratoezicht

De burgemeester is bevoegd om in het belang van de handhaving van de openbare orde te besluiten tot de inzet van camera's, maar uitsluitend indien de gemeenteraad hem deze bevoegdheid heeft verleend in de APV (artikel 151c lid 1 Gemeentewet).

De ingezette camera's mogen enkel toezicht houden op openbare plaatsen en andere in de APV aangewezen plaatsen die voor iedereen toegankelijk zijn.

Hierbij is het van belang dat de opnames geen beelden van woningen en besloten plaatsen bevatten. .

Het is daarbij vereist dat de cameratoezicht kenbaar is gemaakt aan iedereen die zich in het aangewezen gebied bevindt. Dat kan door bijvoorbeeld waarschuwingsborden te plaatsen. Het is niet vereist dat de het publiek kan zien of de camera's in werking zijn.

## **De camerabeelden**

mogen niet door de officier van justitie worden gebruikt voor de opsporing van strafbare feiten, behalve als er een concrete aanleiding bestaat om te vermoeden dat de beelden noodzakelijk zijn voor de opsporing van een strafbaar feit. (NB dat is "veel te hard rijden" )

## **Politiewet 2012**

In de Gemeentewet is opgenomen dat de politie optreedt onder het gezag van de burgemeester bij de hulpverlening en ter handhaving van de openbare orde. De politie kan hiertoe feitelijk optreden en daarbij zo nodig geweldsmiddelen inzetten, om af te dwingen dat men zich aan de regels houdt.

De politie is daarmee het belangrijkste instrument om de daadwerkelijke handhaving van de openbare orde te realiseren.

**Handhaving van het recht is belangrijk voor de geloofwaardigheid van de gemeente en de regels die zij stelt. Het gemeentelijk handhavingslandschap is en blijft dynamisch. Handhaving vraagt om middelen, inzet en expertise, die niet altijd voorhanden zijn.**

**Handhaving** is tevens onderdeel van het bredere veiligheidsbeleid in een gemeente. Het gaat daarbij om fysieke veiligheid en sociale veiligheid. In deze zin gaat handhaving niet alleen om de 'harde' kant, het opleggen van sancties, maar ook om (het creëren van) de randvoorwaarden. De VNG heeft de methode kernbeleid veiligheid ontwikkeld.

**Handhaving** is een van de middelen die gebruikt wordt bij het integrale veiligheidsbeleid.

**Handhaving** is, zoals gezegd, elke (re)actie die erop gericht is de naleving van het bij of krachtens wet- en regelgeving geldende recht te bevorderen en te bewerkstelligen, zo nodig door het Vereniging van Nederlandse Gemeenten opleggen van sancties. Handhaving vindt plaats door het houden van toezicht en door opsporing.

Overtredingen van geringe aard en omvang

In beginsel moet ook tegen heel geringe overtredingen worden opgetreden, om normvervaging te voorkomen. Als stelselmatig niet wordt opgetreden tegen kleine overtredingen, worden de geschonden rechtsregels zinloos. Stelselmatig niet optreden tegen overtredingen is niet toegestaan.

Het gebeurt in de praktijk geregeld dat in de belangenafweging, waar een **verzoek om handhaving** is gedaan, de belangen van de overtreder (bij het kunnen laten voortduren van de overtreding) en het belang van de verzoeker (bij het doen beëindigen van de overtreding) worden gewogen, terwijl het algemene belang dat *is gediend met handhaving* wordt ‘vergeten’.

### **Uitblijven van handhaving**

Omdat het een gegeven is dat gemeenten niet beschikken over oneindige handhavings- en toezichtcapaciteit, zullen verantwoorde keuzes moeten worden gemaakt. Die keuzes zullen vertaald moeten worden naar handhavingsbeleid. Aan de hand van geformuleerde prioriteiten wordt bepaald wanneer, op welke wijze en aan de hand van welke instrumenten zal worden gehandhaafd.

Echter, wanneer beleid erop neerkomt dat tegen bepaalde overtredingen (waaraan een lage prioriteit is toegekend) helemaal niet wordt opgetreden, dan is dat beleid onrechtmatig

### **Belang van handhaving**

Waarom is handhaving noodzakelijk? Handhaving gebaseerd op doordacht handhavingsbeleid is noodzakelijk om:

- 1 de naleving van democratisch vastgestelde regels te bewerkstelligen en te bevorderen;
- 2 beoogde beleidsdoelstellingen te behalen;
- 3 rechtszekerheid en gelijke behandeling van burgers te waarborgen;
- 4 geloofwaardigheid, betrouwbaarheid en integriteit van bestuurders te bevorderen;
- 5 normvervaging tegen te gaan;
- 6 civiele claims van burgers wegens inadequate handhaving en onverzekerbare risico's tegen te gaan.

### **Niet handhaven = gedogen**

Gedogen is – samengevat – aanvaardbaar: mits beperkt in omvang en/of in tijd;

Impliciet of stilzwijgend gedogen vindt plaats wanneer de gemeente weet dat een overtreding zich voordoet, maar niet tot actie overgaat. Hieronder valt het door de vingers zien van de overtreding.

Indien een met de wet strijdige situatie meerdere jaren heeft bestaan zonder dat daartegen is opgetreden, kan niet direct de conclusie worden getrokken dat er sprake is van impliciet gedogen. De gemeente moet namelijk wel op de hoogte zijn geweest van de overtreding

In een gedoogbeslissing ligt op zichzelf een oordeel besloten over het algemeen belang dat is gediend met handhaving in relatie tot de betrokken overtreding. Maar een gedoogbeslissing is daarmee nog geen afwijzing van een verzoek om handhavend optreden.

### **Regioburgemeesters**

Nederland telt in elk van de tien regionale politie-eenheden een regioburgemeester. Hij vormt een schakel tussen de burgemeesters uit deze regio en de minister van Justitie en Veiligheid inzake het beheer van de politie. Ook speelt hij een rol in bijstandsverzoeken. De regioburgemeester legt over de uitoefening van zijn taken verantwoording af aan de overige *burgemeesters in het gebied van de regionale politie-eenheid*.

## **De rol van de burger**

Normconform gedrag is groter naarmate de burger beter begrijpt waarom de gemeente een bepaald besluit neemt. Daarom is het zo belangrijk niet enkel schriftelijk te communiceren met de burger, maar met de burger in gesprek te gaan. Uit te leggen welke afwegingen aan de zijde van de gemeente worden gemaakt en waarom. De burger wil een eerlijke afweging ervaren en wil – zoals iedereen – serieus worden genomen. Burgers hebben rechtvaardigheid én goede informatie nodig om ambtenaren, politici en de overheid te kunnen vertrouwen en overheidsbesluiten te kunnen aanvaarden. Het project Prettig Contact met de Overheid (PCMO) bevordert een goed en slagvaardig openbaar bestuur en versterkt het vertrouwen van burgers in de overheid.

Zo wordt het door burgers in de praktijk als frustrerend ervaren wanneer bij ingediende klachten, handhavingsverzoeken, bezwaren et cetera door gemeenten direct een formeel-juridische houding wordt ingenomen, zoals: ‘u bent niet ontvankelijk, dus we kunnen verder niets voor u doen’. Het lijkt op het eerste oog (te) tijdrovend om met iedere brieven schrijvende burger contact op te nemen en in gesprek te gaan, maar een gefrustreerde burger kost gemeenten nog veel meer tijd.

Uiteraard zijn er burgers die, wat een gemeente ook doet, veel tijd zullen blijven kosten, maar dat zijn de uitzonderingen. In die gevallen waarin burgers hun ongenoegens spuien en gemeenten overspoelen met handhavingsverzoeken (of andere verzoeken, zoals een Wob-verzoek) met als ogenschijnlijk doel de gemeente met werk op te zadelen, komt de vraag op of deze burgers geen *misbruik van (proces)recht maken*. *Dat is echter zelden het geval*.

## **Draagvlak**

Bij het formuleren van handhavingsbeleid is het belangrijk dat er op alle fronten draagvlak is. Het gaat hierbij om zowel bestuurlijk, ambtelijk als maatschappelijk draagvlak. Steun of in ieder geval begrip van alle bij de handhaving betrokken partijen is leidend.

Het bestuurlijk en ambtelijk draagvlak kan worden verkregen door tijdens het opstellen van het handhavingsbeleid regelmatig met elkaar om de tafel te zitten, de ins en outs van de handhaving met elkaar te bespreken, de behaalde resultaten door te spreken en toetsbare afspraken met elkaar te maken. Het opstellen van handhavingsbeleid is een proces waarin alle betrokken bestuurders en ambtenaren moeten worden meegenomen en waarvoor de nodige tijd moet worden uitgetrokken.

Daarbij geldt als voorwaarde dat de in het handhavingsbeleid geformuleerde doelstellingen reëel en haalbaar zijn. Een goed samenspel tussen ambtenaren en bestuurders is in deze onontbeerlijk.

Zij moeten samen de overtuiging hebben dat zij er met elkaar voor gaan, waarbij een ieder natuurlijk zijn eigen verantwoordelijkheid heeft.

*Maatschappelijk draagvlak kan worden verkregen door op een goede wijze met burgers en derden te communiceren over het handhavingsbeleid. Het handhavingsbeleid dient zich niet*

*alleen binnen de muren van het gemeentehuis af te spelen. Het is een open en transparant proces, waarbij afstemming op de in de maatschappij aanwezige gedachten belangrijk is.*

*Duidelijkheid en communicatie, bijvoorbeeld via informatiebijeenkomsten en uiteraard door bekendmaking van het beleid, zorgt ervoor dat veel ruis wordt weggenomen en er begrip is voor elkaars standpunten.*

*Wanneer een handhavingsbeleid geen maatschappelijk draagvlak heeft, zullen handhavingsacties snel als negatief of pesterij worden beschouwd en worden bemoeilijkt. Maatschappelijk draagvlak kan ook worden verkregen door een goede communicatie en uitleg over concrete handhavingsacties.*

*De pers hierbij betrekken kan positief zijn. Dit vergroot juist de bekendheid met het handhavingsbeleid en dat komt de handhaving weer ten goede.*

*Bij gebrek aan handhavingsbeleid komen gemeenten nog wel eens in de problemen omdat dan onvoldoende inzichtelijk kan worden gemaakt waarom in het ene geval wel en in het andere geval niet handhavend wordt opgetreden*

## **Leg de regels uit, kweek begrip voor handhaving en daarmee voor naleving!**

Toezichthouders moeten zich concentreren op grote maatschappelijke risico's en op notoire wets-overtreders.

De slagzin bij slagvaardigheid luidt: **‘Zacht als het kan, hard als het moet.’**

voorbeelden van inadequaat toezicht:

1. het opzettelijk niet constateren van een overtreding in een incidenteel geval (men sluit de ogen, wetende dat er mogelijk iets aan de hand is);
2. wanneer als gevolg van het onopzettelijk uitoefenen van onvoldoende toezicht een overtreding niet wordt geconstateerd (en sanctieoplegging dus achterwege blijft); het bestuursorgaan is niet op de hoogte van overtredingen, terwijl het redelijkerwijs wel op de hoogte had moeten zijn;

### **Beginselplicht tot handhaving**

In de jurisprudentie van de ABRvS is de beleidsruimte waarover bestuursorganen bij handhaving beschikken genuanceerd door een **‘beginselplicht’ tot handhaving** aan te nemen. Deze plicht geldt onverkort, of er nu sprake is van ambtshalve geconstateerde overtredingen of van overtredingen waarop wordt gewezen via een verzoek tot handhaving van een (belanghebbende) burger. De beginselplicht is ontwikkeld in het kader van handhaving van het omgevingsrecht.

Nadat een overtreding is geconstateerd, dient een belangenafweging te worden gemaakt, waarbij de volgende belangen worden gewogen:

- het algemeen belang dat is gediend met handhaving (dit belang weegt heel zwaar);
- de belangen van derden (waaronder de belangen van een eventuele verzoeker om handhaving);
- de belangen die tegen handhaving pleiten (waaronder de (persoonlijke) omstandigheden van de overtreder, is de overtreding welbewust begaan, aard en omvang van de overtreding, eventuele schade, praktische en/of financiële bezwaren voor overtreder maar ook voor het betreffende bestuursorgaan (deze laatste bezwaren kunnen slechts zwaarder wegen wanneer de gevolgen voor het algemeen belang en derden heel gering zijn) en overige bijzondere omstandigheden).

Het gaat dus niet aan het ondoelmatige beleid te verdedigen met rapporten en onderzoeken van d De gemeenteraden zijn gekozen door hun burgers om zich nuttig te maken voor hun burgers. Ze zijn niet aangesteld om winst te maken. Natuurlijk alles moet betaald kunnen worden maar het begint met de wil tot het respecteren van de wetten die wij hier met onze democratie ondersteunen.